

Gemeente Amsterdam
t.a.v. DB Stadsdeel Zuidoost
Anton de Komplein 150
1102 CW Amsterdam

Amsterdam Zuidoost, 29 maart 2010

Betreft: Ongevraagd Advies toegankelijkheid inzake stemmen

Kenmerk: WMOA-2010-02

Geacht DB,

In de Wmo-Adviesraadvergadering van 22 maart jl. hebben we de signalen besproken die ons bereikt hebben over de moeite die mensen met een beperking hebben ondervonden bij het stemmen, bij de verkiezingen van 3 maart jl., mede in het licht dat mensen in een stembokje ook niet geholpen mogen worden door vriend, vriendin, partner of zorgverlener, of door iemand van het stembureau zelf, even los van of mensen met een beperking die hulp wel willen. Aangezien op 9 juni a.s. alweer landelijke verkiezingen zijn, hebben we gemeend u op korte termijn te moeten adviseren over betere toegankelijkheid, betere communicatie en betere bejegening, zodat de komende verkiezingen in die zin bevredigender kunnen verlopen. In dit kader willen we memoreren aan het feit dat 50 jaar geleden nog stemmen een burgerplicht was; als je dat niet deed, kon je gestraft worden. Nu leven we in de tijd waarin stemmen een burgerrecht is, waarin we graag willen dat iedereen mee doet, en dus ook mee kiest; iedere stem telt. In feite is het in de geest van de Wmo om actief vanuit het DB de opkomst van zoveel mogelijk burgers te bevorderen, zonder uitsluiting.

De fysieke ontoegankelijkheid van de stemlokalen, openbare gebouwen, heeft met name betrekking op buitendeuren die niet makkelijk te openen zijn, te hoge drempels, smalle gangen met obstakels, te hoge tafelbladen in het stembokje zelf, ook voor kleine mensen. De verschillen tussen de stemlokalen in Zuidoost zijn groot, alsook de bejegening (iemand die al bij voorbaat een deur voor je open houdt, of juist iemand die jou de indruk geeft dat je lastig bent; of een blik van onbegrip). Daarbij weet ook u dat alle openbare gebouwen in principe toegankelijk moeten zijn voor mensen met een beperking, maar we zijn ons ervan bewust dat dat met name voor oudere gebouwen (vele zijn meer dan 30 jaar oud) niet zomaar te realiseren is, en dat daar soms ook (te) hoge kosten mee gemoeid zijn. In zo'n situatie is een goede communicatie richting mensen met een beperking van belang, bijvoorbeeld door al in een vroeg stadium via de verschillende media (o.a. ook in de verkiezingskrant) te verwijzen naar de best toegankelijke locaties, en te werken aan betere bejegening.

Naast bevordering van de fysieke toegankelijkheid pleiten we ook voor het wegnemen van mentale drempels. In feite zou er in de stemlokalen in het ideale geval gestreefd kunnen worden naar een sfeer van 'onthaald worden'. Ook gaat het om meer begrip voor bijvoorbeeld ouderen die van oudsher niet gewend zijn om hun paspoort mee te nemen. Hoewel legitimatieplicht duidelijk op het stembiljet stond aangekondigd, komt zo'n boodschap niet bij iedereen door, omdat het afwijkt van 'hoe het altijd is gegaan'. De wijze waarop zo iemand dan bejegend wordt

door de mensen in het stemlokaal bepaalt mede of iemand (en anderen die op dat moment getuige hiervan mogen zijn) een volgende weer komt stemmen.

Ons advies is dat er een blauwdruk komt (of een aanpassing van de bestaande richtlijnen in dezen) waaraan elk stemlokaal, inclusief de bemensing, anno NU dient te voldoen (in feite een zaak voor de hele stad en voor het hele land). Waar structurele fysieke aanpassingen niet standaard of onvoldoende mogelijk zijn, dient te worden nagegaan in hoeverre sociale aanpassingen als 'een helpende hand' (portier), of tijdelijke praktische oplossingen als een plank over drempels, een verstelbaar tafelblad, een loep etc.) tijdelijke oplossingen kunnen bieden. Mocht ook dat niet afdoende zijn, dan is het belangrijk dat hierover via daartoe geëigende kanalen (ook via de organisaties van mensen met een beperking) gecommuniceerd wordt. Er kan bijvoorbeeld een tijdelijke (telefonische) helpdesk worden ingesteld waar je vragen kunt stellen over wat je kunt verwachten op de verschillende locaties. Je kunt ook denken aan het opstellen van een 'top 10' (resp. een 'zwarte' lijst) van locaties.

Wij hopen dat met voorgestelde aanpak de stembereidheid van mensen - met welke beperking ook maar - ook werkelijk wordt beloond.

Graag vernemen wij voor onze volgende vergadering (19 april a.s.) uw respons op dit advies.

Met vriendelijke groet,

Namens de Wmo-Adviesraad,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Stijkel', is written over a horizontal line. The signature is fluid and cursive.

Dr. Anne Stijkel, voorzitter